

УДК 378.011.3-051:7:373.3/5.091.322-048.42(045)
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/95-3-44>

Шао ЦЗЯНЬМЕЙ,
orcid.org/0009-0007-1290-2764
аспірантка кафедри педагогіки

Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського»
(Одеса, Україна) jianmei@pdpri.edu.ua

СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗАКЛАСНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Стаття присвячена визначенню компонентної структури готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації позакласної художньо-творчої діяльності учнів. З'ясовано, що позакласна робота з образотворчого мистецтва спрямована на естетичне виховання школярів і передбачає формування в них естетичного світогляду, естетичних почуттів, здатності розуміти прекрасне в доволишньому світі. Зазначено, що в позакласній діяльності з образотворчого мистецтва учні мають можливість поглибити свої знання з історії мистецтв, їх жанрів, розвинути творчі здібності, задовольнити свої інтереси і нахили. У структурі готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації позакласної художньо-творчої діяльності учнів виокремлено мотиваційно-ціннісний, професійно-когнітивний, творчо-діяльнісний та рефлексивно-оцінний компоненти. Установлено, що мотиваційно-ціннісний компонент передбачає формування у студентів під час навчання позитивної мотивації на здійснення позакласної художньо-творчої діяльності учнів, на досягнення успіху в такій діяльності, а також формування в майбутніх учителів естетичних цінностей. Професійно-когнітивний компонент спрямований на ознайомлення студентів сутністю позакласної діяльності; варіативністю видів позакласної діяльності; а також сучасними технологіями організації позакласної творчої діяльності. Особистісно-творчий компонент передбачає спрямованість освітнього процесу на формування організаторських, інтерпретаційних умінь, а також розвиток художньо-творчих здібностей здобувачів освіти. Рефлексивно оцінний компонент спрямований на формування і розвиток у майбутніх учителів уміння здійснювати рефлексію педагогічної і художньо-творчої діяльності; аналізувати власну педагогічну діяльність і діяльність учнів у позакласній роботі; висловлювати естетичні оцінні судження щодо творів мистецтва. Зроблено висновок, що всі виокремлені у структурі готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації позакласної художньо-творчої діяльності учнів закладів загальної середньої освіти є взаємопов'язаними і взаємозумовленими.

Ключові слова: майбутні вчителі, образотворче мистецтво, позакласна робота, готовність до позакласної роботи, компоненти готовності.

Shao JIANMEI,
orcid.org/0009-0007-1290-2764

Postgraduate student at the Department of Pedagogy
South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky
(Odesa, Ukraine) jianmei@pdpri.edu.ua

STRUCTURE OF READINESS OF FUTURE FINE ARTS TEACHERS FOR ORGANIZING EXTRACURRICULAR ACTIVITIES OF STUDENTS

The article is devoted to defining the component-based structure of the readiness of future fine arts teachers to organize students' extracurricular artistic and creative activities. It has been established that extracurricular activities in fine arts are aimed at the aesthetic education of schoolchildren and involve the formation of their aesthetic worldview, aesthetic feelings, and the ability to perceive and understand beauty in the surrounding world. It is emphasized that through extracurricular fine arts activities students have the opportunity to deepen their knowledge of art history and its genres, develop creative abilities, and satisfy their interests and inclinations. Within the structure of readiness of future fine arts teachers for organizing extracurricular artistic and creative activities, the following components are identified: motivational-value, professional-cognitive, personal-creative (activity-based), and reflective-evaluative. It is determined that the motivational-value component involves the formation of positive motivation in students during their professional training for implementing extracurricular artistic and creative activities, striving for success in such activities, as well as the development of aesthetic values in future teachers. The professional-cognitive component is aimed at familiarizing students with the essence of extracurricular activities, the variability of their forms and types, and modern technologies for organizing extracurricular creative work. The personal-creative component presupposes the orientation of the educational process toward the development of organizational and interpretive skills, as well as the enhancement of artistic and creative abilities of future teachers. The reflective-evaluative component focuses on

developing the ability of future teachers to carry out reflection on pedagogical and artistic-creative activities, analyze their own pedagogical performance and students' activities in extracurricular work, and express aesthetic evaluative judgments regarding works of art. It is concluded that all components identified in the structure of readiness of future fine arts teachers for organizing extracurricular artistic and creative activities in general secondary education institutions are interconnected and mutually interdependent.

Key words: *future teachers, fine arts, extracurricular activities, readiness for extracurricular work, components of readiness.*

Постановка проблеми. На сучасному етапі модернізації системи загальної середньої освіти України невідкладним завданням загальноосвітніх шкіл є створення необхідних умов для творчого, інтелектуального, духовного й фізичного розвитку школярів у навчальній і позаручній діяльності. При цьому важливого значення набуває позакласна робота, що дає змогу учням здобути поглиблені знання зі шкільних предметів, задовольнити свої запити й інтереси, розвивати здібності й таланти. Зважаючи на сучасні соціокультурні умови, необхідність якісної організації позакласної роботи в загальноосвітніх школах постає особливо гостро, бо через численні спокуси дозвілля в ній бере участь дедалі менше учнів. Важливе місце в системі позакласної роботи загальноосвітньої школи посідає образотворче мистецтво, адже завдяки його поліфункціональному впливу формуються емоційні, мотиваційні, волевові, когнітивні й творчо-діяльнісні складові гармонійної особистості. Позакласна робота з образотворчого мистецтва має свою специфіку, яка полягає в особливостях перебігу, логічній і часовій структурах такого виду діяльності. Тому вчитель образотворчого мистецтва має бути підготовленим до її організації (Базильчук, 2014: 2).

Цілком погоджуючись із думкою науковця, зазначимо, що позакласна творча діяльність з образотворчого мистецтва насамперед спрямована на естетичне виховання школярів і передбачає формування в них естетичного світогляду, естетичних почуттів, здатності розуміти прекрасне в доволі широкому світі. Саме в позакласній діяльності з образотворчого мистецтва учні мають можливість поглибити свої знання з історії мистецтв, їх жанрів, розвинути творчі здібності, задовольнити свої інтереси і нахили. (Койчева, Цзяньмей, 2024: 307).

Аналіз досліджень. Аналіз наукового фонду з підготовки майбутніх учителів різних спеціальностей до організації позакласної роботи, засвідчив інтерес науковців до визначення структури готовності до такого виду діяльності. Так, предметом наукових розвідок стали: структура готовності майбутніх учителів біології (М. Білянська, Н. Романюк, О. Сорочинська); початкових класів (Ю. Горщенко, І. Казанжи.); географії (І. Дудка); фізичної культури (О. Стасенко, А. Шевченко);

хімії (Т. Іваха); української мови і літератури (О. Чайка, О. Шевчук); фізики (О. Гнатюк). Щодо підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації позакласної діяльності, ми знайшли лише праці Л. Базильчука і П. Гамоліна. Зазначене дає можливість дійти висновку, що проблему підготовки майбутніх учителів саме образотворчого мистецтва в науковій літературі висвітлено недостатньо.

Мета статті полягає у визначенні компонентної структури готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації позакласної художньо-творчої діяльності учнів.

Виклад основного матеріалу. На підставі аналізу наукових джерел з підготовки майбутніх учителів різних спеціальностей до організації позакласної діяльності учнів, готовність майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації позакласної творчої діяльності розглядаємо як багатоконпонентне психологічне особистісне утворення, що характеризується мотиваційною спрямованістю до здійснення такої діяльності в закладах загальної середньої освіти, наявністю необхідних теоретичних знань, сформованістю практичних умінь і навичок, професійних та особистісних якостей, що забезпечують у них здатність до організації різних видів художньо-творчої діяльності учнів у позакласний час. У структурі готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації позакласної художньо-творчої діяльності учнів виокремлено мотиваційно-ціннісний, професійно-когнітивний, творчо-діяльнісний та рефлексивно-оцінний компоненти, а також з метою діагностування стану сформованості досліджуваної готовності дібрано відповідні критерії (настановний, знанневий, праксеологічний, аналітичний) та їх показники. Розглянемо більш детально кожний із компонентів.

Мотиваційно-ціннісний компонент. На важливості зазначеного компонента у структурі різних конструктів майбутніх учителів образотворчого мистецтва, науковці зазначають, що його сутність зводиться до такого: передбачає наявність у студентів-художників системи мотивів та ціннісних установок, що спонукають їх до художньо-творчої діяльності, визначає у здобувачів широту естетичних потреб та інтересів, сформованість мотивації у

самовдосконаленні та творчій реалізації, виявлення зацікавленості у професійній діяльності, а також готовність до збереження та поширення художньо-естетичних цінностей. (Бобир, 2020: 55); характеризується позитивним ставленням до педагогічної професії, стійкими намірами присвятити себе педагогічній діяльності, а також володіння студентами професійно-педагогічними та загальнолюдськими цінностями, наявність інформаційної потреби та інтересу, наявність поглядів і переконань, принципів та готовності діяти відповідно до них, що зумовлює формування професійного мислення педагога (Титунь, 2013: 9).

Мотиваційно-ціннісний компонент готовності майбутніх викладачів образотворчого мистецтва до роботи в позашкільних закладах освіти, що є близьким до теми започаткованого дослідження, за твердженням П. Гамоліна, і ми цілком згодні з цим, є спонукальним до подальших дій складником, оскільки відображає зацікавленість здобувача освіти в художньо-педагогічній діяльності в позашкільних закладах освіти художнього профілю навчання, а також усвідомлення цінності викладання образотворчого мистецтва для розвитку творчого потенціалу учнів (Гамолін, 2025: 67).

Для визначення стану сформованості готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва за означеним компонентом було обрано настановний критерій з такими показниками: наявність позитивної мотивації на здійснення позакласної творчої діяльності; наявність мотивації на досягнення успіху в організації позакласної художньо-творчої діяльності учнів; сформованість естетичних цінностей.

Уважаємо, що без мотивації на здійснення будь-якої діяльності, як зазначалося раніше, така діяльність не буде виконуватися успішно. Для того, щоб організувати позакласну творчу діяльність учнів, учитель, як зазначає П. Гамолін і ми цілком поділяємо його думку, має бути зацікавленим у ній і усвідомлювати значущість такої роботи, що сприятиме розвитку творчого потенціалу учнів і формуванню в них естетичного сприйняття довколишнього світу. Зазначене зумовлює необхідність формування позитивної мотивації в майбутніх учителів на організацію художньо-творчої діяльності учнів у позакласний час, що обрано нами одним із показників настановного критерію (Гамолін, 2025: 67).

Не менш важливим показником виступає й наявність досягнення успіху в такій діяльності, оскільки, за твердженням О. Стасенко, без зацікавленості, бажання та інтересу до певного виду діяльності неможливо досягти успіху та поставленої мети (Стасенко, 2010: 23–24).

Ще одним показником настановного критерію, на нашу думку, є сформованість у майбутніх учителів естетичних цінностей. Поділяючи думку Г. Сотської, будемо дотримуватися того, що під час навчання в майбутніх учителів образотворчого мистецтва необхідно формувати систему цінностей з-поміж яких важливими виступають такі, як: естетичні цінності-цілі, що розкривають значення і сенс естетичної художньо-педагогічної діяльності та мету формування естетичної культури вчителя образотворчого мистецтва); естетичні цінності-знання, які сприяють усвідомленню студентами ролі естетичних знань у процесі здійснення художньо-професійної діяльності та важливості розвитку високого рівня художньо-естетичної ерудованості); естетичні цінності-засоби, що допомагають розкрити способи і засоби здійснення естетичної художньо-педагогічної діяльності та формування естетичної культури вчителя образотворчого мистецтва); естетичні цінності-відносини, які спрямовані на встановлення естетичних відносин як основного механізму функціонування цілісної професійно-художньої діяльності та основи формування естетичної культури педагогів-художників); естетичні цінності-якості, за допомогою яких розкривається особистісний потенціал учителя образотворчого мистецтва, що виявляється у прагненні до естетико-творчого самовираження, самоствердження, самовдосконалення, використання своїх естетичних і творчих здібностей тощо (Сотська, 2018: 106).

Таким чином, мотиваційно-ціннісний компонент у структурі готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації позакласної художньо-творчої діяльності учнів загальноосвітніх закладів, є основоположним і, зважаючи на тему дослідження, передбачає формування у студентів під час навчання в педагогічних закладах вищої освіти позитивної мотивації на здійснення позакласної художньо-творчої діяльності учнів, на досягнення успіху в такій діяльності, а також формування в майбутніх учителів естетичних цінностей.

Професійно-когнітивний компонент. Зазначений компонент, відзначає О. Бобир, у студентів-художників визначає обсяг, глибину та якість їхніх знань із всесвітньої історії образотворчого мистецтва та історії сучасного українського мистецтва; теоретичних знань, які дозволять студентам орієнтуватися в тенденціях сучасного мистецтва. Саме професійні знання, продовжує автор, є основою формування художньо-естетичного світобачення (Бобир, 2020: 53).

Для діагностики стану готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва за вищезаз-

наченим компонентом було обрано знанневий критерій із такими показниками, як: обізнаність із сутністю позакласної діяльності; обізнаність із варіативністю видів позакласної діяльності; обізнаність із сучасними технологіями організації позакласної творчої діяльності.

Для успішної організації позакласної роботи в школі майбутній учитель образотворчого мистецтва, зазначає Л. Базильчук, і це є важливим в аспекті дослідження, має володіти знаннями теоретичних і методологічних основ процесу організації позакласної роботи; теоретичних і методологічних основ проектування освітньої діяльності в позакласний час; об'єктів і технологічних основ дидактичного проектування системи позакласної діяльності учнів; навчально-педагогічних і виховних ситуацій. За твердженням дослідника, когнітивний компонент у структурі професійної готовності майбутнього вчителя образотворчого мистецтва до організації позакласної роботи в школі важливий тому, що поведінка людини детермінована її знаннями. Однак, продовжує автор, він виступає лише теоретичною площиною, яку необхідно перевести в практичну (Базильчук, 2014: 52).

Не менш важливими, на нашу думку виступають знання щодо варіативності видів і форм позакласної діяльності, що допоможе майбутнім учителям обрати саме той вид позакласної діяльності, який, на їхню думку буде найбільше сприяти естетичному розвитку школярів і задоволенню їхніх інтересів у здійсненні художньо-творчої діяльності в позаурочний час. Зокрема, майбутні вчителі образотворчого мистецтва мають набути знання, практичні вміння і навички організації гурткової роботи з образотворчого й ужитково-прикладного мистецтва, організації виставок дитячої творчості, екскурсій, зустрічей із видатними художниками і народними майстрами. Їм потрібно навчитися планувати таку діяльність, розробляти навчально-методичні матеріали для проведення занять, прогнозувати результати художньо-творчої діяльності учнів у позакласний час, знайомити учнів з творчістю художників різних країн тощо.

Важливими знаннями, на нашу думку, виступають також такі, які сьогодні починають активно використовуватися в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти, зокрема мультимедійні технології, проєктні технології, цифрові технології і технології геймофікації тощо. Уважаємо, що знання сучасних інформаційно-комунікативних технологій і вміння практично використовувати їх під час організації різноманітних занять і заходів з образотворчого мистецтва в позакласний час допоможе майбутнім учителям образотвор-

чого мистецтва залучати більшу кількість учнів до позакласної творчої діяльності саме завдяки організації занять з використанням сучасних інноваційних технологій.

Отже, професійно-когнітивний компонент є важливим у структурі готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації позакласної художньо-творчої діяльності учнів має бути спрямованим на ознайомлення студентів сутністю позакласної діяльності; варіативністю видів позакласної діяльності; а також сучасними технологіями організації позакласної творчої діяльності.

Особистісно-творчий компонент. На важливості особистісно-творчого компонента у структурі готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва до виховання естетичної культури учнів наголошує Н. Гатеж і вказує на те, що він визначає сформованість у здобувачів системи професійних умінь і навичок, здатність їх переносити у площину подальшої педагогічної діяльності (Гатеж, 2019: 185).

Для діагностики особистісно-творчого компонента обрано праксеологічний критерій з такими показниками: наявність організаторських умінь, наявність інтерпретаційних умінь, наявність художньо-творчих здібностей.

За твердженням П. Гамоліна, для організації позакласної художньо-творчої діяльності учнів, майбутні вчителі повинні мати розвинені організаторські вміння, які забезпечать ефективне планування, координацію, проведення і оцінювання різноманітних форм художньо-педагогічної діяльності (чітке планування занять; продумане оформлення простору, у якому здійснюється освітній процес; здатність організовувати виставки, конкурси, пленери; координація різних заходів, подій і багато інших аспектів (Гамолін, 2025: 68). Цілком поділяючи зазначене твердження, додамо, що організаторські вміння майбутніх учителів образотворчого мистецтва спрямовані не лише на набуття вмінь планувати художньо-творчу діяльність учнів у позакласний час, а й передбачають вміння студентів організовувати взаємодію і співпрацю учнів під час занять і заходів з образотворчого мистецтва в позакласний час, створювати позитивний психологічний клімат для розкриття творчих здібностей і задоволення інтересів учнів у такій діяльності.

Не менш важливими вміннями, в межах особистісно-творчого компонента, на нашу думку, є інтерпретаційні вміння, які, за твердженням І. Рубель, забезпечуватимуть морально-етичну й естетичну спадкоємність поколінь, вмотивову-

ватимуть студентів до власної творчості та розуміння творчості авторів інших культур і поколінь, стимулюватимуть у них процеси самопізнання та самовдосконалення, їхнього глибокого духовного перетворення (Рубель, 2020: 61).

Важливими в межах особистісно-творчого компонента, на нашу думку, виступають художньо-творчі здібності самих студентів, що, за твердженням науковців (Т. Зузяк, О. Марущак, В. Соловей), становлять складну систему, яка здатна до розвитку й саморозвитку під час художньо-творчої діяльності на заняттях з дисциплін циклу професійної підготовки мистецького спрямування (Зузяк, Марущак, Соловей, 2021: 58).

Отже, послуговуючись вищезазначеним, доходимо висновку, що особистісно-творчий компонент у структурі готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації позакласної художньо-творчої діяльності учнів, що передбачає спрямованість освітнього процесу на формування організаторських, інтерпретаційних умінь, а також розвиток художньо-творчих здібностей здобувачів освіти.

Рефлексивно-оцінний компонент. Рефлексивний компонент, зазначає П. Гамолін, передбачає здатність здобувачів освіти до практичного використання набутих знань, умінь, навичок; здатність до самооцінки та самоаналізу своєї художньо-педагогічної діяльності, визначає рівень сформованості професійно-особистісних якостей тощо (Гамолін, 2025: 69).

Для діагностики рефлексивно-особистісного компонента обрано аналітичний критерій з такими показниками, як: наявність рефлексивних умінь; наявність аналітичних умінь; наявність естетичного оцінного судження.

Рефлексивні вміння А. Лозенко розглядає як багатомірні комплексні психічні утворення, які представлені системою знань теоретичних основ рефлексивної діяльності, знань про об'єкт та способи дій із ним шляхом екстенсивної, інтенсивної та конструктивної мисленнєвої діяльності (інтелектуальні рефлексивні вміння), уміннями особистості здійснювати рефлексивну діяльність стосовно категорії часу та етапів діяльності (прогностичні, ситуативні та ретроспективні рефлексивні вміння); уміннями враховувати в діяльності власні індивідуально-психологічні особливості, адекватно оцінювати себе (особистісні рефлексивні вміння), уміннями змінювати уявлення про

іншу людину на більш адекватні для певної ситуації, знаннями про рольову структуру учасників спілкування та вміннями співпрацювати з іншими людьми (комунікативно-кооперативні рефлексивні вміння) з метою їх інтегрованого застосування у типових і творчих ситуаціях (Лозенко, 2010: 50–51).

Іншим показником аналітичного критерію обрано аналітичні вміння, які науковцями (О. Галіцан, Т. Койчева, Т. Осипова) розглядаються як розчленування на частини, порівняння (і з тим, що повинно бути, і з тим, як було, щоб побачити динаміку процесу управління, його розвитку, підвищення ефективності або зниження його рівня), узагальнення, виокремлення головного, суттєвого, абстрагування, класифікація, систематизація (Галіцан, Койчева, Осипова, 2023: 208).

Ще одним необхідним показником аналітичного критерію, на нашу думку є наявність умінь естетичного оцінного судження. Вміння естетичної оцінки творів, як складника вміння естетичного судження, на думку науковців, зумовлюють розвиток у студентів таких якостей, як: логічне засвоєння основних компонентів естетичної оцінки, розвиток їхнього емоційного відгуку (О. Рудницька), уміння художньо-естетичної оцінки творчих продуктів (І. Рубель). здатність адекватно оцінювати естетичні та художні якості творів, що характеризується залученням людини до образотворчого мистецтва, тим самим розширюючи діапазон її візуальних вражень, творчих можливостей, естетичного сприймання й уяви (С. Коновець).

Відтак, рефлексивно оцінний компонент у структурі готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації позакласної творчої діяльності спрямований на формування і розвиток у майбутніх учителів уміння здійснювати рефлексію педагогічної і художньо-творчої діяльності; аналізувати власну педагогічну діяльність і діяльність учнів у позакласній роботі; висловлювати естетичні оцінні судження щодо творів мистецтва.

Висновки. Підсумовуючи, зазначимо, що всі виокремлені у структурі готовності майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації позакласної художньо-творчої діяльності учнів є взаємопов'язаними і взаємозумовленими. **Перспективу подальшого дослідження** вбачаємо у визначенні й науковому обґрунтуванні педагогічних умов формування зазначеної готовності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базильчук Л. В. Підготовка майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації позакласної роботи в загальноосвітніх школах : монографія. Умань : ВПЦ «Візаві», 2014. 287 с.
2. Бобир О. І. Компонентно-структурний аналіз феномену «художньо-естетичне світобачення майбутніх художників». *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 24. Т. 1. С. 53–56.
3. Галицян О. А., Койчева Т. І., Осипова Т. Ю. Роль науково-дослідницької діяльності майбутніх учителів у професійній підготовці. *Інноваційна педагогіка*, 2023. № 66. Т. 2. С. 110–113.
4. Гамолін П. В. Компонентно-структурний аналіз феномена «готовність майбутніх викладачів образотворчого мистецтва до роботи в позашкільних закладах освіти». *Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Серія: Педагогіка і психологія*. 2025. № 1 (5). С. 65–71.
5. Гатеж Н.В. Підготовка майбутніх учителів образотворчого мистецтва до виховання естетичної культури учнів закладу загальної середньої освіти : дис. ... канд. техн. наук : 13.00.04. Київ, 2019. 353 с.
6. Койчева Тетяна, Шао Цзяньмей. Стан підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва до організації позакласної діяльності на сучасному етапі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. №.80. С. 306-311.
7. Красовська О. О. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти засобами інноваційних технологій : монографія. Рівне : видавець О. Зень, 2017. 460 с.
8. Лозенко А. П. Формування рефлексивних умінь у майбутніх учителів початкової школи в процесі дидактичної підготовки : Дис...канд. пед. наук : 13.00.09. Київ, 2010. 350 с.
9. Марущак О. В., Зузяк Т. П., Соловей В. В. Розвиток у майбутніх учителів технологій, педагогів професійної освіти художньо-творчих здібностей під час навчання декоративно-ужиткового мистецтва. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2021. Вип. 59. С. 54–64.
10. Марченко А. А. Дидактичні умови формування художньо-професійних умінь майбутніх учителів образотворчого мистецтва засобами комп'ютерних технологій : дис.... канд. пед. наук : 13.00.09. Тернопіль, 2015. 266 с.
11. Рубель І. С. Формування візуальної культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва в процесі професійної підготовки : дис... канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2020. 272 с.
12. Сотська Г. І. Формування естетичної культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва : теорія і практика : монографія. Київ : ТОВ «ДКС Центр», 2018. 212 с.
13. Стасенко О. А. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до позакласної роботи з учнями основної школи : дис... канд. пед. наук : 13.00.04. Кіровоград, 2010. 275 с.
14. Титунь О. Л. Підготовка майбутніх учителів до позакласної виховної роботи з молодшими школярами : авто-реф. дис.... канд. пед. наук : 13.00.04. Вінниця, 2013. 23 с.

REFERENCES

1. Bazylchuk L. V. (2014) Pidhotovka maibutnix uchyteliv obrazotvorchoho mystetstva do orhanizatsii pozaklasnoi roboty v zahalnoosvitnix shkolakh [Preparing future teachers of fine arts for organizing extracurricular work in secondary schools] : monohrafiia. Uman : VPTs «Vizavi», 287 s. [in Ukrainian].
2. Bobyr O. I. (2023) Komponentno-strukturnyi analiz fenomenu «khudozhno-estetychne svitobachennia maibutnix khudozhnykiv» [Component-structural analysis of the phenomenon “The artistic and aesthetic mindset of would-be artists”]. *Innovatsiina pedahohika*. 24. 1. 53–56. [in Ukrainian].
3. Halitsan O. A., Koicheva T. I., Osypova T. Yu. (2023). Rol naukovo-doslidnytskoi diialnosti maibutnix uchyteliv u profesiinii pidhotovtsi [The role of research activities of future teachers in professional training]. *Innovatsiina pedahohika*, 66. 2. 110–113. [in Ukrainian].
4. Hamolin P. V. (2025). Komponentno-strukturnyi analiz fenomena «hotovnist maibutnix vykladachiv obrazotvorchoho mystetstva do roboty v pozashkilnykh zakladakh osvity» [Component-structural analysis of the phenomenon “Readiness of future teachers of fine arts to work in out-of-school educational institutions”]. *Naukovi zapysky Lvivskoho derzhavnoho universytetu bezpeky zhyttiediialnosti. Seriia: Pedahohika i psykholohiia*. 1 (5) 65–71. [in Ukrainian].
5. Hatezh N.V. (2019). Pidhotovka maibutnix uchyteliv obrazotvorchoho mystetstva do vykhovannia estetychnoi kultury uchniv zakladu zahalnoi serednoi osvity [Preparing future teachers of fine arts to cultivate aesthetic culture in students of secondary education institutions] : dys. ... kand. tekhn. nauk : 13.00.04. Kyiv, 353. [in Ukrainian].
6. Koicheva Tetiana, Shao Tsianmei. (2024). Stan pidhotovky maibutnix uchyteliv obrazotvorchoho mystetstva do orhanizatsii pozaklasnoi diialnosti na suchasnomu etapi [The current state of preparing future art teachers for organizing extracurricular activities]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. 80. 306-311. [in Ukrainian].
7. Krasovska O. O. (2017) Teoriia i praktyka profesiinoi pidhotovky maibutnix uchyteliv pochatkovoii shkoly u haluzi mystetskoi osvity zasobamy innovatsiinykh tekhnolohii [Theory and practice of professional training of future primary school teachers in the field of art education using innovative technologies]: monohrafiia. Rivne : vydavets O. Zen, 460. [in Ukrainian].
8. Lozenko A. P. (2010) Formuvannia refleksyvnykh umin u maibutnix uchyteliv pochatkovoii shkoly v protsesi dydaktychnoi pidhotovky [Formation of reflective skills in future primary school teachers in the process of didactic training]: Dys...kand. ped. nauk : 13.00.09. Kyiv, 350. [in Ukrainian].
9. Marushchak O. V., Zuziak T. P., Solovei V. V. (2021). Rozvytok u maibutnix uchyteliv tekhnolohii, pedahohiv profesiinoi osvity khudozhno-tvorchykh zdibnostei pid chas navchannia dekoratyvno-uzhytkovoho mystetstva [Development of artistic and creative abilities in future technology teachers and vocational education teachers during the teaching of

decorative and applied arts]. Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy. 59. 54–64. [in Ukrainian].

10. Marchenko A. A. (2015). Dydaktychni umovy formuvannia khudozhno-profesiinykh umin maibutnikh uchyteliv obrazotvorchoho mystetstva zasobamy kompiuternykh tekhnolohii [Didactic conditions for the formation of artistic and professional skills of future teachers of fine arts using computer technologies] : dys.... kand. ped. nauk : 13.00.09. Ternopil, 266 [in Ukrainian].

11. Rubel I. S. (2020). Formuvannia vizualnoi kultury maibutnikh uchyteliv obrazotvorchoho mystetstva v protsesi profesiinoi pidhotovky [Formation of visual culture of future teachers of fine arts in the process of professional training] : dys... kand. ped. nauk : 13.00.04. Odesa, 272. [in Ukrainian].

12. Sotska H. I. (2018). Formuvannia estetychnoi kultury maibutnikh uchyteliv obrazotvorchoho mystetstva [Formation of aesthetic culture of future teachers of fine arts] : teoriia i praktyka : monohrafiia. Kyiv : TOV «DKS Tsentр», 212. [in Ukrainian].

13. Stasenko O. A. (2010) Pidhotovka maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury do pozaklasnoi roboty z uchniamy osnovnoi shkoly [Preparing future physical education teachers for extracurricular work with primary school students] : dys... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kirovohrad, 275 [in Ukrainian].

14. Tytun O. L. (2013) Pidhotovka maibutnikh uchyteliv do pozaklasnoi vykhovnoi roboty z molodshymy shkoliaramy [Preparing future teachers for extracurricular educational work with younger schoolchildren] : avtoref. dys.... kand. ped. nauk : 13.00.04. Vinnytsia, 23. [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 19.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 27.03.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

